

sumari

- L'oportunitat
- Nova reforma de la Llei d'estrangeria
- La Responsabilitat Social Empresarial a Menorca

L'oportunitat

En el context socioeconòmic actual, les anàlisis del VI Informe Foessa i altres reflexions ens ajuden a descobrir que durant els anys de bonança que hem viscut no ha disminuït el nivell de pobresa, sinó que s'ha mantingut. Immers en aquest entorn, em faig aquestes preguntes: aquesta crisi econòmica és causa o conseqüència d'una altra crisi que oscava la realitat de la convivència humana? No és veritat que una de les pitjors crisis que sofreix la nostra humanitat és la crisi de valors?

Ara vivim un canvi de valors: opcions, actes, postures que abans no es contemplaven. Estan en alça projectes per al desenvolupament dels pobles del tercer món; el voluntariat en ONGs i la mateixa Càritas, la cultura, el respecte a la natura... Però és clar que no tothom participa d'aquest desvetllament. En molts ambients ha baixat molt el valor de la paraula, el de la fidelitat, el de l'honradesa, el de l'esforç, el de la gratuïtat, el de la sinceritat que no és el mateix que dir les coses tal com raja i sense miraments, el del sacrifici en bé dels altres...

En una societat en què es fomenta el consumisme, quasi com a única font d'estabilització, i on el petit jo individual —el meu benestar, el meu triomf— se situen per damunt del bé social i comunitari, resulta difícil un creixement harmònic en valors. Els contra-valors minen de soca-rel el mateix gest de la nostra salvació: Crist mort a la creu per a tots. Pau diu: "però nosaltres prediquem un Messies crucificat, que és un escàndol per als jueus i, per als grecs, un absurd" (1Cor 1, 23).

Sebastián Mora, Coordinador d'acció en els territoris de Càritas Espanyola, en la seva recent visita a Menorca ens ha ajudat a tots els agents de Càritas, voluntaris i treballadors, a discernir entorn als nous reptes i propostes per a l'acció socio-caritativa de Càritas. Les seves reflexions traspuen sensibilitat, i sobretot, la necessitat de donar sentit vertader a la persona, enmig de la realitat, especialment empobrida, perquè es converteixi en el centre de la nostra acció. També ens ha ajudat a despertar la necessitat de treballar per canviar radicalment el sentit dels valors, perquè un creixement en valors ha de ser un creixement en humanitat, en capacitat de convivència i en un treball seriós pel diàleg i la pau. Càritas, l'Església, hem de continuar treballant dia a dia al servei de les persones més vulnerables i excloses de la societat. No es tracta únicament d'ajudar i treballar per la promoció de les persones pobres i empobrides, sinó també, ajudar a pensar i crear consciència que tots ens hem de sentir responsables de la convivència social i política. Depèn del nostre compromís i treball fer un món nou, diferent del que hem trobat, fer-lo més amable, més habitable. Un món on ningú sigui exclòs. On tots puguem desenvolupar, els

- Les botigues solidàries, una bona alternativa
- Mestral: un Nadal més solidari
- Gent Càritas: Margarita Marquès

uns en servei dels altres, les nostres qualitats, sabent que són diferents i complementàries.

Una capacitat bàsica que entre tots hem de desenvolupar és la de l'acceptació de l'altre tal com és, sense jutjar-lo, ni prejutjar-lo, sinó oferint-li l'oportunitat perquè ell o ella pugui desenvolupar els seus valors, les seves qualitats, els seus dons, voluntàriament, en servei dels altres.

En un món en què sovint importa més el tenir que el ser no és estrany que, fins i tot per les causes més nobles i justes, la persona passi de ser subjecte a objecte. I això no ho podem acceptar. Hem de treballar dia a dia per tal de que tots els nostres projectes i totes les nostres accions estiguin centrades en la personificació de l'altre, mai en la cosificació. L'altre, per molt exclòs que hagi quedat de les vies de la nostra societat benestant, és persona amb tots els seus drets i deures i, l'hem d'acompanyar en el seu camí i amb el seu pas.

Jesús, en el tracte amb els seus contemporanis, tant amb els pobres com amb els rics, el que intenta és que responguin de manera personal. Tot i que sovint s'entristeix perquè no se'n surten o no se'n volen sortir, respecta la seva opció. En la nostra actitud de creients, treballant en servei de la persona, sempre hem de ser respectuosos, sabent que la crida és universal, però la resposta és personal. Ser voluntari o treballador de Càritas és acceptar treballar en servei dels germans i pels germans, i esforçar-nos perquè ells siguin protagonistes de la seva pròpia història.

Francesc Triay,
Delegat Episcopal de Càritas Diocesana de Menorca

Nova reforma de la Llei d'estrangeria

Les migracions han estat una constant al llarg de la història de la humanitat i una de les claus per a l'expansió de l'espècie humana al planeta. No obstant això, les societats occidentals d'avui en dia conceben la immigració com a font de conflictes i desestabilització, percepció esperonada pels mitjans de comunicació i algunes organitzacions. Més concretament, a l'estat espanyol aquesta visió s'ha accentuat en els últims anys amb l'augment de la població immigrada i, més recentment, amb la crisi econòmica. A això cal afegir el paper dels mitjans de comunicació i dels partits polítics, que vinculen més o menys explícitament la immigració amb la delinqüència i la saturació de l'estat del benestar. La reforma Llei d'estrangeria, que està tramitant El Govern central, n'és un bon exemple.

El passat 29 d'octubre el Parlament va aprovar la reforma d'aquesta llei, incorporant-hi algunes millores impulsades per entitats socials com CEAR, Amnistia Internacional, Càritas i Red Acoge. D'aquesta manera, tot i que el nou text incorpora o restableix alguns drets fins ara no reconeguts en les persones estrangeres (com és el cas de descendents

reagrupats que venen amb permisos de treball i el tractament de la dimensió de gènere), també es cert que agreuja i endureix la situació dels immigrants respecte de la societat d'acollida.

L'aprovació de la reforma de la Llei d'estrangeria reafirma el moment de crisi econòmica que estem vivint i s'utilitza per desviar l'atenció davant la manca de solucions reals per tal de restablir el nou ordre econòmic a Espanya. La fragilitat del món laboral afecta, una altra vegada, a

les persones més desprotegides, aquelles que tenen les necessitats bàsiques més amenaçades. Aquesta és la situació dels immigrants i refugiats. Al mateix temps, en el rerefons de la reforma de la Llei d'estrangeria segueix imperant una visió

utilitarista de les persones immigrades, que les considera només com a recursos laborals i no com el que són: veïns i veïnes, treballadors, treballadores, pares i mares, membres de la nostra societat, en definitiva. Només això explica la urgència amb la qual s'està tramitant aquesta llei.

Càritas Diocesana de Menorca, comparteix, amb les associacions abans esmentades, la crítica a la reforma de la Llei d'Estrangeria, per diversos motius. En primer lloc, perquè els drets són inherents a la condició de la persona i qualsevol altra argumentació suposa un atemptat contra la dignitat humana. I, en segon lloc, perquè establir una legislació que no tracta totes les persones immigrades per igual, sinó en funció de la seva situació legal, limita la seva integració i convivència en la societat d'acollida, i deteriora, en gran mesura, la seva cohesió social.

Caritas reivindica, en darrer terme, una política i unes lleis que contemplin la immigració com un fenomen natural, fruit de la voluntat de les persones de canviar i millorar les seves condicions de vida: és entre tots que es construeix una visió integradora de la migració, i per això, convida tota la societat civil a mantenir una actitud personal i col·lectiva de màxima atenció davant aquest procés de reforma legal i a manifestar el seu compromís actiu en aquelles activitats de sensibilització i incidència pública que es promoguin des de la comunitat. ■

La Responsabilitat Social Empresarial a Menorca

La situació social i econòmica actual, caracteritzada pels canvis constants, la creixent preocupació per temes socials i ambientals i els nous models de producció influenciats directament per la globalització, l'economia del coneixement i la flexibilitat, propicien la formulació tant per part de la Unió Europea com dels Estats membres, de directrius i recomanacions encaminades a fomentar la incorporació de sistemes de gestió empresarial basats en criteris de Responsabilitat Social.

La Responsabilitat Social Empresarial (RSE) és entesa com a una forma de gestió basada en els principis de sostenibilitat, desenvolupament sostenible i de compromís de l'empresa amb la societat. Tota empresa que es basi o es vulgui basar

en aquests principis haurà d'aplicar al seu funcionament diari les mesures a què aquesta concepció fa referència, adoptant determinats compromisos i pràctiques com inherents al seu codi ètic. Així, la RSE engloba un conjunt de pràctiques, normalment classificades segons l'eix al qual facin referència (econòmic, socio-laboral o mediambiental), i basades en el respecte per l'ètica, les persones, el medi ambient i el compromís social.

El Llibre Verd de la Unió Europea defineix la RSE com "La integració voluntària, per part de les empreses, de les preocupacions socials i mediambientals en les seves operacions comercials i les relacions amb els seus interlocutors". A tot això afegeix: "Ser socialment responsable

no significa només complir plenament les obligacions jurídiques, sinó també anar més enllà del seu compliment invertint més en el capital humà, l'entorn i les relacions amb els interlocutors".

Conscients de la importància present i futura de canviar el model de gestió de les empreses menorquines i entenen que la millor via per conciliar empresa i societat sense deixar de banda la competitivitat és el paraigües de la gestió sostenible, neix el Fòrum per a la Responsabilitat Social Empresarial de Menorca. La principal característica d'aquest Fòrum és l'heterogeneïtat de la seva composició, que va des d'organitzacions patronals d'empreses d'economia social, passant per empreses menorquines de diferents sectors estratègics

de l'economia, així com organitzacions socials de diversa índole i administracions locals de l'illa, i està obert a tota empresa i/o organització que vulgui participar-hi.

Les finalitats que s'han establert des del Fòrum són:

- a) Conèixer i aprofundir el que significa la responsabilitat social empresarial, en especial atenció a les petites i mitjanes empreses.
- b) Difondre i estendre a l'àmbit de Menorca les bones pràctiques empresarials sobre la Responsabilitat social de les empreses.
- c) Coordinar esforços entre les empreses associades, per tal d'impulsar

mancomunadament i sectorial iniciatives conjuntes de responsabilitat social empresarial.

- d) Desenvolupar a l'interior de cada empresa associada un procés d'impuls i millora contínua, orientat a afavorir una pràctica conseqüent de responsabilitat social empresarial.
- e) Facilitar el treball en xarxa i la coordinació amb altres entitats, que tant a Menorca, com al conjunt de les Illes Balears, com a fora de la Comunitat Autònoma, vulguin treballar per impulsar i desenvolupar la responsabilitat social empresarial.

Un dels primers projectes que estem desenvolupant des del Fòrum és la implantació

d'una gestió socialment responsable en el sector de la hostaleria i restauració. Juntament a representants del sector s'està treballant per aconseguir un manual de bones pràctiques en Responsabilitat social que ens portarà a signar acords de col·laboració amb les empreses del sector que vulguin apostar per una gestió socialment responsable.

Des del fòrum creiem que la RSE ens dóna la possibilitat de convertir un element relacional en una clau d'innovació i de competitivitat. La nostra satisfacció serà conèixer que a partir de la nostra feina i de les diferents empreses i organitzacions menorquines contribuïrem a fer empreses millors, en el sentit ple de la paraula. ■

Les botigues solidàries, una bona alternativa

Nou local de la botiga de Comerç Just a Ciutadella

Càritas Diocesana de Menorca, mitjançant S'Altra Senalla, ja fa 11 anys que treballa el Comerç Just, i ja en fa 15 que dins l'àrea d'Economia Social recupera la roba a través del taller de reutilització de roba i de les botigues de "Mà a Mà".

El Comerç Just és un moviment d'economia solidària que es defineix sobretot per l'interès en reintroduir en l'economia allò que li dóna sentit: les relacions socials i humanes. Una relació comercial basada en el diàleg, la transparència i el respecte mutu, que cerca una major igualtat en el comerç internacional.

Si indagam en l'evolució històrica de la recuperació i el reciclatge de la roba emprada en el continent europeu, trobarem que hi ha entitats dedicades a aquesta tasca amb una experiència de més de cent anys de treball ininterromput. En els orígens era una activitat de caire caritatiu i no lucratiu, una tasca de vital importància en uns períodes de tanta mancança de béns de primera necessitat com van ser aquells.

La xarxa de botigues de "Mà a mà" té una vinculació directa amb el taller de roba de Mestral. L'origen del projecte són els anomenats robbers de les Càritas parroquials, que recollien i distribuïen roba a persones necessitades. Amb el temps, aquesta tasca es va ampliar i millorar. En comptes de llençar

els excedents de roba, la millor opció era aprofitar tot aquest tèxtil per crear llocs de treball d'inserció i així aconseguir que moltes persones assolissin una millor qualitat de vida a través de la seva pròpia feina i els seus propis esforços.

Aquesta activitat representa tot un cicle d'educació per al consum responsable, com també ho és la sensibilització i venda de productes de Comerç Just. Tant el CJ com

la venda de béns de segona mà proposen un comerç diferent, alternatiu, amb un objectiu solidari. Un comerç que sigui just per a totes les parts que entren en joc quan es produeix un intercanvi. Es contribueix així a un desenvolupament sostenible, oferint les millors condicions comercials i assegurant els drets dels productors i treballadors marginats, especialment dels països del sud.

A Ciutadella hem traslladat la botiga de Comerç Just que teníem al carrer Josepa Rossinyol (al costat del pàrquing de l'Oar) a **un local molt polit i molt ben condicionat, propietat de Colonya-Caixa Pollença, situat a la Plaça de La Concòrdia, popularment coneguda com a Plaça de ses Senyores**. Volem transmetre el nostre més sincer i profund agraïment a Colonya per creure en aquest projecte. També hem d'agrair una vegada més la gran feina que fa el nostre voluntariat a totes les tendes de Menorca. I al poble de Ciutadella, per la bona acollida que ha tingut el nou local.

A les botigues solidàries de Càritas hi podeu trobar una infinitat de coses, tant en productes de Comerç Just (alimentació, artesanía), com llibres educatius i de sensibilització i la roba de segona mà.

Animau-vos, si encara no coneixeu les botigues solidàries de Càritas, perquè el Nadal és el millor moment per a visitar-les, i començar a formar part d'un projecte tan enriquidor per aquells que hi treballam com per als qui ens visitau.

Els nostres voluntaris i voluntàries estaran encantats de donar-vos a conèixer tots els nostres productes i projectes. Gràcies a tots per fer-lo possible! ■

Mestral: Un Nadal més solidari

són: el de magatzem, fusteria, camió, roba, botiga i electrodomèstics.

En aquests tallers s'aprofiten tots els objectes donats (amb la llenya d'un armari de desús fan un moble nou, es reparen els electrodomèstics que ja no funcionen, se selecciona la roba per donar-li una segona oportunitat...) i alhora, les persones que ho fan possible, aprenen un ofici i uns hàbits, tant socials com econòmics, bàsics, per la seva reinserció socio-laboral.

Molta gent coneix Mestral com una botiga de segona mà on es van deixant les coses que ja no utilitzem. Però Mestral no és només una botiga de segona mà sinó que és molt més.

Mestral té dues finalitats molt importants, per una banda, la recuperació i reciclatge d'objectes de desús i per l'altra, la possibilitat d'ajudar persones que pateixen diverses dificultats (econòmiques, d'inserció...) a través dels diferents tallers de formació prelaboral. Els tallers que es duen a terme

Les persones que participen a Mestral reben una formació que els permet millorar la seva capacitat i les seves habilitats laborals, per poder trobar posteriorment una feina. Aquesta formació forma part de l'itinerari d'inserció individual que la persona necessita per dur a terme el seu procés.

Per això, quan una persona ve a Mestral a donar un objecte o, pel contrari, a comprar-ne un, està col·laborant amb el medi ambient i amb la inserció de les persones. En moments de crisi, més que mai, ens hem

d'aturar a reflexionar sobre el consumisme que ens envolta. Especialment en aquesta època nadalenca, hauríem de canviar els nostres hàbits de consum, en funció de les nostres necessitats reals, optant pel mercat que col·labori i/o afavoreixi la conservació del nostre entorn i de les persones que hi viuen en ell.

Està en les mans de tots fer un Nadal més solidari. ■

Alexia López i Àngela Gómez,
Educaadores socials de Mestral

Gent Càritas: Margarita Marquès

Som na Margarita Marquès, i fa 44 anys que faig feina per la Càritas Parroquial de Ferreries.

Tota la meua vida l'he volguda dirigir cap al que ens va dir Jesús:

“Allò que feis als altres, per petit que sigui m'ho feis a mi.” I així ho he fet. Càritas fa feina amb i pels més pobres, com ho feia Jesús. I la primera cosa que he après és no donar només, sinó donar-me jo mateixa als altres. Donar el meu temps. Tothom té dret a tenir qualcú que l'escolti. Aquesta tasca m'ha ajudat a estar a prop de molta gent, a conèixer diferents realitats. Intent fer costat i estic molt contenta perquè a mi, els altres m'han donat molt. Càritas és molt important per a mi.

Durant tots aquests anys que he fet fei-

na per Càritas he hagut de superar moments molts difícils i durs, però els moments bons han estat més nombrosos i intensos, i m'han ajudat a superar-ho tot.

Unes de les coses que valor més, perquè ho consider la caritat més autèntica, és la gent que en algun moment de la seva vida ha necessitat que Càritas els recolzés i, quan han superat el problema, no s'ho han pensat ni dues vegades per fer una aportació. T'expliquen que nosaltres els hem ajudat i ara que ho poden fer ens ajuden a nosaltres a ajudar els qui més ho necessiten.

Un fet actual que també em marca bastant és que a causa de la situació de crisi que estem vivint, famílies immigrades han deixat Ferreries per tornar als seus llocs d'origen. És una situació que em produeix tristesa dir-los adéu, ja que els he pogut conèixer de prop i saber totes les coses que han hagut de superar per aconseguir el poc que tenien aquí. En el fons, també estic contenta perquè sé que tornen amb els seus i podran re-

prendre una part molt important del seu projecte personal de vida.

Ja he dit que fa 44 anys que faig feina amb Càritas, però no estic sola. Form part d'un grup de persones preciós on tots estem apunt per ajudar el més necessitat. I el nostre grup té la sort de comptar amb un “soci” molt important: Sant Antoni. Gràcies als donatius que la gent de Ferreries dóna a aquest sant, el grup de Càritas podem oferir la mà a molta gent. Ens sentim molt agraïts al nostre poble perquè estan molt sensibilitzats amb la feina que fa la nostra Càritas.

Tota aquesta ajuda i suport que rebem dels nostres veïns em fa viure amb molta esperança perquè veig que aquesta tasca social i caritativa de Càritas no s'acabarà. Com a creient tenc fe i sé que sempre hi haurà persones disposades a ajudar els qui més ho necessitin. L'arbre no es morirà, traurà noves branques i arrels que el faran créixer. ■